

Kansallinen yhteisluettelo – tilannekatsaus ja toimintasuunnitelma 2011

9.6.2011

Nina Hyvönen

Agenda

- Mikä yhteisluettelo? – toimintakonsepti ja sisällöt
- Ajankohtaista – YKN:n yhteisluettelotyöryhmä
- Sopimukset
- Jatkosuunnitelmat

Toimintakonsepti ja sisällöt

- Kansallinen yhteisluettelo on osa kansallisen digitaalisen kirjaston infrastruktuuria ja sen kehittämistä.
- Kirjastojen yhteisenä **bibliografisen metadatan varantona** se luo perustan kansallisen kulttuuriperinnön ja Suomen kirjastojen omistamien aineistojen näkyväksi tekemiselle yhtenäisen kuvailutiedon avulla.
- Kansallisessa yhteisluettelossa erilaisten kirjastojen aineistot kuvaillaan samoja, yhteisesti sovittuja periaatteita ja käytäntöjä noudattaen.
- Periaatteet ja käytännöt sovitaan ohjausjärjestelmän ja työryhmien puitteissa, KK ei määrittele yksipuolisesti.

Ajankohtaista: YKN:n yhteisluettelotyöryhmä

- Tavoitteena kansallinen yhteisluettelo, ei yleisten omaa
- Pohjana yhteinen formaatti (MARC 21)
- Fennican tulee sisältyä yhteisluetteloon, mutta sen on oltava kuitenkin erotettavissa yhteisluettelosta.
- Musiikki- ja av-aineiston tulee sisältyä yhteisluetteloon.
- Auktoriteettitietokanta, joka sisältää auktorisoidut asiasanat, henkilö- ja yhteisönimet ja yhtenäistetyt nimekkeet.
- Sen rinnalle rakennettava kansallinen sosiaalisen metadatan palvelu tyyliin Ruotsin Öppna bibliotek.

Ajankohtaista: Yleisten kirjastojen mukaantulo

Syksyllä 2010 OKM myönsi rahoituksen

- Aleph- lisenssin hankkimiselle yleisille kirjastoille
- Tietokannan katteen laajentamisesta aiheutuvalle työlle (suunnittelu, kehittäminen, tietokannan laadunvarmistus)
- Tietokannan kasvaville ylläpitokustannuksille
- Loppuvuodesta 2010 valmisteltiin sopimus ExLibriksen kanssa ja hankittiin lisenssi.
- Käyttöönoton valmistelu alkanut vuoden 2011 alusta -> rekrytoinnit tehty – Terhi Mikkola tietojärjestelmäasiantuntijaksi.

Painopisteet vuonna 2011

- Perusteilla työryhmä YKN:n kanssa – valitaan pilottikirjastot syksyllä.
- Vuonna 2011 on määrä testata ja pilotoida niin, että ensimmäiset yleiset kirjastot pääsevät tuotantoon vuoden 2012 aikana.
- Kansallisen yhteisluettelon ohjausjärjestelmän ja työryhmien perustaminen on sidoksissa kirjaston yhteisten palveluiden ohjausjärjestelmän uusimiseen -> pyritään etenemään vuoden 2011 aikana.

Ajankohtaista Fennicasta

- FENNICA- luettelointi voidaan aloittaa yhteisluetteloympäristössä tarvittavan valmistelutyön ja yhteistyökumppaneiden kanssa käytyjen sopimusneuvottelujen jälkeen seuraavasti:
 - omien ennakkotietojen tekeminen yhteisluetteloon
 - ennakkotietojen vastaanotto yhteisluetteloon (sopimusten mukaisesti)
 - luettelointi, auktoriteettivalvonta ja sisällönkuvailu yhteisluetteloon, kun Alephiin rakennettava ASTERI-auktoriteettitietokanta on otettu käyttöön

Ajankohtaista Fennicasta

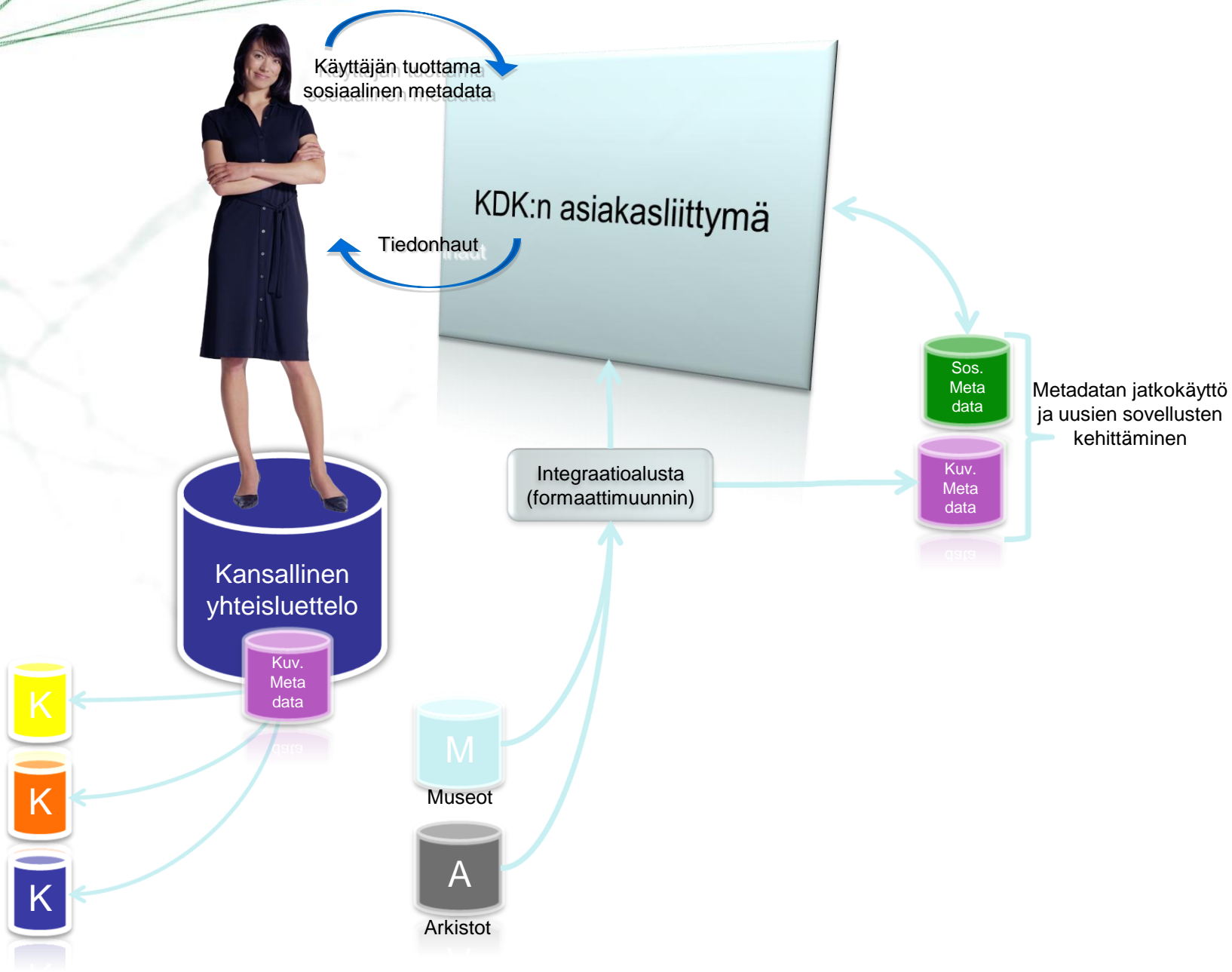
- ennakkotiedot ja täydennetyt tietueet replikoituvat FENNICAan sovittavalla tavalla
- replikointia käsiteltiin ensimmäisen kerran FENNICA-luetteloijien ja Kirjastoverkkopalveluiden työntekijöiden työpajassa 4.5.2011 – suunnittelutyötä jatketaan
- tavoitteena on aloittaa FENNICA-luetteloinnin testaus yhteisluettelossa syksyn/loppuvuoden 2011 aikana

Auktoriteettitietokannasta

- Testikantaan on nyt loadattu kaikki auktoriteetit Fennicasta, Almasta ja Violasta (sekä nimet että asiasanat)
- Tarkoitus on mennä tuotantoon alkuun vain näillä auktoriteeteilla -> täydennetään muilla vähitellen
- Ongelmia: sekä suomen- että ruotsinkieltä on "suositeltava", mikä ei ole Aleph-oletusasetusten mukaista, teksti- ja musiikkiaineistojen tekijäauktoriteetit on tallennettu eri periaattein (musiikin henkilönnimissä on mukana rooli, kuten säveltäjä, sanoittaja, esittäjä)

Auktoriteettitietokanta

- Linkkautumisissa bibliografisiin tietueisiin tällä hetkellä ongelmia (väärä kieli tai ei linkkaudu ollenkaan)
- Kaikkea selvitetään, aikataulusta ollaan myöhässä
- Mahdollisuuksia liittyä kansainväliseen VIAF-yhteistyöhön selvitetään parhaillaan

Jatkosuunnitelmat

- Ammattikorkeakoulukirjastojen mukaantulosta neuvotellaan OKM:n kanssa syksyllä 2011.
- Vuodesta 2011 alkaen Kansalliskirjasto maksaa keskitetysti Linda-yhteistietokannan vuotuiset tuki- ja ylläpitomaksut (sovelluksen tukimaksu sekä laitteiston tuki- ja ylläpito).

Jatkosuunnitelmat

- Kansallinen yhteisluettelo luo paikallisissa kirjastoissa edellytyksiä tulevalle kirjastojärjestelmäarkkitehtuurin muutokselle.
- Kansallinen yhteisluettelo on osa uuden kirjastojärjestelmän valinnan valmistelua, sisältäen:
 - RDA:n käyttöönottoon valmistautumisen
 - auktoriteettien ja sanasto-ontologioiden hyödyntämisen

- Kiitos!

- nina.hyvonen@helsinki.fi